

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 1164/2022-2

REPUBLIKA HRVATSKA
R J E Š E N J E

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenome od sudaca Renate Šantek predsjednice vijeća, mr. sc. Igora Periša člana vijeća i suca izvjestitelja, Željka Šarića člana vijeća, dr. sc. Ante Perkušića člana vijeća i Željka Pajalića člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Stečajne mase iza Građevno d.o.o. u stečaju, Split, Bihačka 15, OIB 04006758916, kojega zastupa punomoćnica Marija Jerončić Mandić, odvjetnica u Splitu, protiv tuženice Diane Lalić, Makarska, Antuna Gustava Matoša 1a, koju zastupa punomoćnik Ivo Stanišić, odvjetnik u Splitu, radi pobijanja pravnih radnji u stečaju, odlučujući o reviziji tuženice protiv presude i rješenja Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-5928/2017-3 od 27. studenoga 2018., kojima su preinačeni presuda i rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-218/2012-17 od 2. prosinca 2016., u sjednici održanoj 10. svibnja 2023.,

r i j e š i o j e:

I. Ukida se presuda Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj PŽ-5928/2017-3 od 27. studenoga 2018. i rješenje toga suda poslovni broj PŽ-5928/2017-3 od 27. studenoga 2018. u t. II. izreke i predmet vraća tome sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima postupka u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

1. Drugostupanjskom presudom preinačena je prvostupanjska presuda tako da je odlučeno:

„Preinačuje se presuda Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-218/2012 od 2. prosinca 2016. i sudi:

Utvrđuje se da su bez ikakvog pravnog učinka prema stečajnoj masi tužitelja:

- pravne radnje tužitelja i tužene pod 1. Diane Lalić (ranije Škorput) i to: Ugovor o kupoprodaji zemljišta od 28. studenog 2001. godine ovjeren kod javnog bilježnika Ante Barbić u Makarskoj dana 21. prosinca 2001. godine pod brojem: OV-13835, 13836/01 kao i Anex Ugovora o kupoprodaji zemljišta od 10. rujna 2002. godine ovjeren od

strane javnog bilježnika Ante Barbić u Makarskoj dana 11. rujna 2002. godine pod brojem OV-9716,9717/02, kojima je tužitelj prodao, a tužena pod 1. kupila nekretnine označene kao: č.z. 140/3, površine 216 m²; dio č.z. 138/2 u površini 1 463 m²; dio č.z. 135, u površini od 715 m² i dio č.z. 136, u površini od 512 m², ukupne površine svih kupoprodajnih nekretnina 2 906 m², a koje su upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Makarskoj z.k.ul. 801, k.o. Kotišina za kupoprodajnu cijenu u iznosu od 1.201.915,10 kn (319.660,00 ondašnjih njemačkih maraka), pa se u odnosu na stečajnu masu tužitelja iste pravne radnje poništavaju,

- te pravna radnja tužene ad. 1. i tuženika ad. 2. i to: Ugovor o prodaji nekretnine od 11. veljače 2003. godine, sklopljen kod javnog bilježnika u Samoboru: Gordane Frković – Ljubica Jožinec pod brojem: Ou-156/2003-1, kojim Ugovorom je tužena ad 1. kao prodavateljica prodala tuženiku ad. 2. Fortitudo d.o.o. Samobor, Ivana Benkovića 2a (prijašnja adresa: Pape Ivana XXIII br: 5), kao kupcu, nekretnine označene kao 140/3, površine 216 m²; dio č.z. 138/2 u površini 1 463 m²; dio č.z. 135, u površini od 715 m² i dio č.z. 136, u površini od 512 m², ukupne površine svih kupoprodajnih nekretnina 2 906 m², a koje su upisane u zemljišnim knjigama Općinskog suda u Makarskoj z.k.ul. 801, k.o. Kotišina i to za cijenu od 1,00 EUR (1 euro), te se navedene pravne radnje u odnosu na stečajnu masu tužitelja poništavaju.“

2. Drugostupanjskim rješenjem je odlučeno:

„I. Odbija se djelomično kao neosnovana žalba tužitelja i potvrđuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-218/2012 od 2. prosinca 2016. u točki I. izreke.

II. Uvažavaju se žalbe tužitelja i umješaača na strani tužitelja, te se preinačuje rješenje Trgovačkog suda u Splitu poslovni broj P-218/2012 od 2. prosinca 2016. u točkama II. i III. izreke i rješava:

1. Nalaže se tuženicima, u roku od osam dana, naknaditi tužitelju trošak parničnog postupka u iznosu od 269.500,00 kn (dvjestošeždesetdevettisućapetsto kuna).

2. Odbija se zahtjev tužitelja za naknadu troška parničnog postupka u više zatraženom iznosu od 106.350,00 kn (stošeštisućatristopedeset kuna), a zahtjev umješaača na strani tužitelja odbija se u cijelosti.

3. Protiv drugostupanjske presude i dijela rješenja pod t. II. izreke tuženica je podnijela reviziju prema odredbi čl. 382. st. 1. t. 1. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine br. 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 89/14, dalje: ZPP) zbog bitne povrede odredaba parničnoga postupka i pogrešne primjene materijalnoga prava i predložila je ovome sudu da preinači ili ukine pobijane odluke.

4. U odgovoru na reviziju tužitelj je predložio ovome sudu da ju odbije kao neosnovanu.

5. Na temelju odredbe čl. 392.a ZPP ovaj je sud pobijane odluke ispitao u dijelu u kojem ih tuženica pobija i samo u granicama razloga određeno navedenih u reviziji, uzevši u obzir da je propisano da stranka u reviziji treba određeno navesti i obrazložiti razloge zbog kojih ju podnosi, a razlozi koji nisu tako obrazloženi da se neće uzeti u obzir (čl. 386. ZPP).

6. Revizija je osnovana.

7. Predmet spora po tužbi zahtjevi su tužitelja za utvrđenje da su bez pravnih učinaka prema stečajnoj masi tužitelja pravne radnje pobliže opisane u t. 1. obrazloženja ovoga rješenja i da se te pravne radnje poništavaju.

8. Prvostupanjski sud je te zahtjeve odbio kao neosnovane obrazloživši da iz provedenoga postupka proizlazi kako u vrijeme poduzimanja pravnih radnji između tužitelja i tuženice nije postojala namjera ugovornih stranaka da oštete tužiteljeve vjerovnike, zbog čega nisu ispunjenje pretpostavke za pobijanje pravnih radnji uslijed namjernoga oštećenja u smislu čl. 131. Stečajnog zakona (Narodne novine br. 44/96, 29/99, 129/01, 123/03, 197/03 i 82/06, dalje: SZ) kao i da tužitelj i raniji drugotuženik Fortitudo d.o.o. (u odnosu na kojega je prije donošenja ovoga rješenja postupak pravomoćno obustavljen) nisu bili ni u kakvu ugovornome odnosu zbog čega ne postoji pravna radnja tužitelja kao dužnika koja bi se mogla pobijati prema pravilima SZ-a.

9. Drugostupanjski sud je preinačio prvostupanjsku presudu navevši, da je „na temelju ovlaštenja iz čl. 373.a st. 1. t. 2. u vezi sa st. 3. ZPP ... na temelju isprava i izvedenih dokaza koji se nalaze u spisu sam utvrdio odlučne činjenice koje je propustio utvrditi.“. Odlučnom je drugostupanjski sud uzeo nespornu činjenicu da je tuženica cijenu nekretnina kupljenih od tužitelja podmirila prijebojem tražbine po toj osnovi sa svojom protutražbinom prema tužitelju po osnovi neisplaćene dividende (iz vremena dok je tužitelj, prije preoblikovanja u d.o.o., bio dioničko društvo), a na temelju čl. 373.a ZPP utvrdio je da „Iz priložene Odluke o podjeli dividendi od 15. listopada 2001. (list 462. spisa) kojom je određeno da će se ukupni dobitak za 2000. godinu podijeliti dioničarima Petru Škorputu i prvotuženici, proizlazi da navedena odluka nije unesena u zapisnik koji je sastavio javni bilježnik, nije navedeno jesu li na njoj sudjelovali svi dioničari, nije navedeno mjesto i vrijeme održavanja glavne skupštine, ime i prezime javnog bilježnika te način i rezultat glasovanja, niti je zapisnik potpisan od javnog bilježnika, a iz sudskog registra trgovačkih društava ne proizlazi da je navedena odluka upisana u sudski registar.“ Također, drugostupanjski sud ustvrđuje da „iz stanja spisa nije ni vidljivo je li glavna skupština uopće sazvana na način propisan u čl. 277. ZTD-a.“. Potom drugostupanjski sud obrazlaže: „Navedeni razlozi predstavljaju razlog ništavosti odluke glavne skupštine u smislu čl. 355. st. 1. t. 2. ZTD-a, a posljedica ništavosti odluke je da ona ne proizvodi nikakve pravne učinke. Vezano za konkretni slučaj to znači da na temelju Odluke o podjeli dividendi od 15. listopada 2001. nije nastala tražbina prvotuženice i njezinog oca za isplatu dividende za 2000. godinu.“ Konačno, u odnosu na ugovor sklopljen između tužitelja i tuženice, drugostupanjski sud zaključuje: „Slijedom takvih činjeničnih utvrđenja proizlazi da stečajni dužnik (tužitelj) za otuđeno zemljište nije dobio nikakvu protučinidbu, budući da tražbina s osnove dividende s kojom je obračunskim plaćanjem trebala biti namirena kupoprodajna cijena uopće nije nastala. Takvim otuđenjem zemljišta bez dobivanja odgovarajuće

protučinidbe je došlo do izravnog oštećenja vjerovnika stečajnog dužnika, jer je sklapanjem takvog ugovora smanjena stečajna masa raspoloživa za namirenje vjerovnika.“. Dakle, drugostupanjski sud smatra da je navedena pravna radnja pobojna zato što nije postojala tražbina tuženice koju je stavila u prijeboj tužitelju i zbog čega nije tužitelju isplatila kupoprodajnu cijenu iz ugovora sklopljena s njim. U odnosu na ugovor sklopljen između tuženice i ranijeg drugotuženika Fortitudo d.o.o. drugostupanjski sud zaključuje da je moguće pobijati i pravnu radnju protiv pravnih slijednika, pa tužbeni zahtjev u odnosu na tu pravnu radnju smatra osnovanim na temelju čl. 141. st. 3. i čl. 143. st. 2. t. 3. SZ, uzevši u obzir da je ugovorena kupoprodajna cijena od samo 1 EUR.

10. Osnovan je revizijski razlog bitne povrede odredaba parničnoga postupka iz čl. 354. st. 2. t. 11. ZPP. Ova povreda postoji zbog toga što presuda ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati, a to zato što su razlozi navedeni u njenu obrazloženju nejasni te o odlučnim činjenicama postoji proturječnost između onoga što se u razlozima presude navodi o sadržaju isprava i samih tih isprava.

11. Da bi dioničar stekao pravo od društva zahtijevati isplatu dividende, doista je potrebno da glavna skupština dioničkoga društva o tome donese odluku, odnosno, tražbina dioničara za isplatu dividende nastaje u trenutku donošenja odluke glavne skupštine kojom je odlučeno da će se dobit podijeliti dioničarima (arg. iz čl. 220. u vezi s čl. 223. Zakona o trgovačkim društvima, Narodne novine br. 111/93, 34/99, 121/99, 52/00: Odluka USRH; dalje: ZTD). Pravilno drugostupanjski sud obrazlaže i kako, da bi dioničar stekao pravo na isplatu dividende, ova odluka glavne skupštine ne smije biti ništetna, kao što i pravilno obrazlaže da je, između ostalih razloga ništetnosti, svaka odluka glavne skupštine ništetna i ako skupština nije sazvana kako je to propisano čl. 277. ZTD (čl. 355. toga Zakona). Konačno, osnovano drugostupanjski sud ustvrđuje kako odluka glavne skupštine dioničkoga društva o isplati dividende, kao, uostalom, i svaka druga odluka glavne skupštine, mora biti unesena u zapisnik koji sastavlja javni bilježnik, s tim da u zapisniku mora biti navedeno mjesto i vrijeme održavanja glavne skupštine, ime i prezime javnoga bilježnika te način i rezultat glasovanja, jer tako je propisano čl. 286. st. 1. i 2. ZTD.

12. Nejasni su, međutim, razlozi kojima drugostupanjski sud obrazlaže razloge ništetnosti odluke tužiteljeve glavne skupštine od 15. listopada 2001. o isplati dividende, odnosno, utvrđenja prema kojima glavna skupština nije valjano sazvana te da odluka nije unesena u zapisnik koji je sastavio javni bilježnik niti taj zapisnik ima sadržaj iz čl. 286. st. 2. ZTD. Ovo zato što je sve činjenice s tim u vezi drugostupanjski sud utvrdio uvidom u jedan jedini dokaz, ispravu na listu 462. predmetnoga spisa, iz koje se takve činjenice, po naravi stvari, uopće ne mogu utvrditi. Radi se, naime, o ispravi koja je po svome sadržaju tužiteljev izvod iz skupštinske odluke. Zapravo, uopće ne postoji zakonska obveza dioničkoga društva da izradi ispravu kakva je na listu 462. spisa, a to što takva isprava postoji u takvu obliku i sadržaju ne znači samo po sebi da ne postoji i ona odluka glavne skupštine koja jest unesena u zapisnik s glavne skupštine koji je sastavio javni bilježnik kao i da taj zapisnik nema propisani sadržaj te, osobito, da glavna skupština na kojoj je odluka donesena nije valjano sazvana. Tuženica u reviziji tvrdi da takav zapisnik postoji i dostavila ga je uz reviziju, što nije u skladu s čl. 387. ZPP, no, s druge strane, postojanje takva zapisnika i

valjanost sazivanja glavne skupštine uopće tijekom prvostupanjskoga postupka nisu bile sporne činjenice. Drugostupanjski sud tvrdi da je „tužitelj tijekom prvostupanjskog postupka ukazivao na okolnost da nije bilo osnove za isplatu dividende za 2000. godinu“, što jest točno, ali se iz tih navoda ne može zaključiti da je pritom mislio na to da je odluka glavne skupštine ništetna zato što skupština nije valjano sazvana niti da postoje propusti u vođenju zapisnika, pa tuženica i nije mogla pretpostaviti da će predmet ocjene drugostupanjskoga suda biti činjenice na koje se on poziva u obrazloženju pobijane presude. Osim toga, nije jasno zašto drugostupanjski sud smatra da je važno to što iz dokaza na koji se poziva ne proizlazi to da su na glavnoj skupštini bili prisutni svi dioničari, jer niti jednom zakonskom odredbom nije propisano da je uvjet za donošenje odluke o isplati dividende to da na glavnoj skupštini budu prisutni baš svi dioničari, kao što nije jasno niti zašto je za nastanak dioničareve tražbine za isplatu dividende uvjet da odluka skupštine bude prethodno upisana u sudski registar.

13. Odluka o osnovanosti zahtjeva za pobijanje ugovora između tuženice i Fortitudo d.o.o. ovisi pak o prethodnom utvrđenju je li pobojna tužiteljeva pravna radnja iz ugovora sklopljena s tuženicom.

14. Zbog počinjene bitne povrede odredaba parničnoga odlučeno je na temelju čl. 394. st. 1. ZPP kao u t. I. izreke, a u nastavku postupka drugostupanjski će sud ponovno odlučiti o tužiteljevoj žalbi odnosno ispitati pravilnost i zakonitost prvostupanjske presude.

15. Odlučivanje o troškovima revizije ostavljeno je za konačnu odluku na temelju odredbe čl. 166. st. 3. ZPP (t. II. izreke).

Zagreb, 10. svibnja 2023.

Predsjednica vijeća:
Renata Šantek

Broj zapisa: **9-3085b-ad001**

Kontrolni broj: **095f9-fcb43-c62ee**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=RENATA ŠANTEK, L=ZAGREB, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Vrhovni sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.